

Buugga Daanyeel - Lambar Afartan iyo Shan

Isbeddelka Astaameed: Furfuridda Sirta Qurbaanka Joogtada ah ee Kitaabka Daanyeel

Jeff Pippenger
2024-01-09

“Joogtada” ku jirta kitaabka Daanyeel waxa William Miller u aqoonsaday inay astaan u tahay Roomaanka jaahiliga ah ama jaahiliyada; hase yeeshee maalmaha ugu dambeeya waxay astaan u tahay diidmada xaqiiqooyinkii aasaaska ahaa ee William Miller. Waxay ka dhigan tahay dhammaadka fallaagow bilaabatay 1863, taas oo la socotay diidmada fahamkii Miller ee “toddobada wakhti” ee Muuse ee Laawiyiintii labaatay iyo lix. Markii Adventism-ku diiday aqoonsiga saxda ah ee “joogtada” inay tahay jaahiliyada, waxay astaantii Shaydaanka u beddeleen astaan Masiixa. Ishacyaahna wuxuu caddeynayaa in shaqadani ay ahayd rogista waxyaalaha madax-hoos. Diidmada “joogtada” waxa si rasmi ah loo adkeeyey 1930-meeyadii (jiilkii saddexaad ee Adventism-ka), balse waxay muran ahayd tan iyo 1901 (jiilkii labaad ee Adventism-ka). Sida Israa’iiltii hore oo kale, diidmo tartiib-tartiib ah oo runta ah ayaa horseedday aqbalidda qalad ay ku jireen xubnihii dembiga aan la cafiyi karin.

Dembiga aan la cafin karin ee Yuhuuddii dood-doonka ahayd, waxaa la metelay markii ay shuqulladii Masiixu sameeyey ku aqoonsadeen inay yihiin shuqulladii Shayddaanka. Israa’iiltii qadiimiga ahayd waa astaanta ugu horraysa ee Israa’iilka casriga ah, oo Israa’iilka casriga ahi wuxuu sameeyey isla waxaasii, balse si rogan. Waxay qaateen shuqulladii Shayddaanka (jaahilnimada), oo shuqulladaasna waxay u nisbeeyeen Masiixa. Caasinimadii Israa’iiltii qadiimiga ahayd waxa ku jirta doorashoodii Shayddaanka inay boqorkooda ka dhigtaan.

Sidaas daraaddeed Bilaatos hadalkaas maqlay, ayuu Ciise dibadda u soo bixiyey, oo ku fadhiistay kursigii xukunka meel la yidhaahdo Dhagax-Dhagaxa, laakiin afkii Cibraaniyadana waxaa lagu odhan jiray Gabbata. Oo waxay ahayd maalintii diyaarinta Iiddii Kormaridda, waxayna ahayd qiyaastii saacaddii lixaad; markaasuu Yuhuuddii ku yidhi, Bal eega Boqorkiinna! Laakiinse iyagu way qayliyeen, Kaxeya isaga, kaxeya isaga, iskutallaabta ku qodba. Bilaatos wuxuu ku yidhi, Boqorkiinna miyaan iskutallaabta ku qodbaa? Wadaaddadii sare waxay u jawaabeen, Boqor kale ma lihin Kaisar mooyaane. Sidaas daraaddeed markaasuu isagii iyaga u gacan geliyey in iskutallaabta lagu qodbo. Markaasay Ciise kaxeysteen, oo la tageen. Yooxanaa 19:13–16.

Bilaatos wuxuu ahaa wakiilkii Roomaankii jaahilka ahaa, waxaana Sister White ay tilmaamaysaa in masduulaagii samada laga tuuray ee ku xusan Muujintii cutubka laba iyo tobnaad uu yahay Shayddaan; hase yeeshee, macne labaad ahaan masduulaaguna sidoo kale waa Roomaankii jaahilka ahaa. Sidaa darteed masduulaaga waxaa astaan ahaan loogu muujiyey “kan joogtada ah.” Dhammaadkii fallaagadii Israa’iiltii hore, markii ay si cad ugu dhawaaqeen, “Boqor kale ma lihin Qaysar mooyaane,” wuxuu ka dhignaa ku dhawaaqistoodii dadweyne ee ahayd in ay yihiin addoommada boqorkooda, boqorkooduna uu yahay Shayddaan. Fallaagadaas ka gees ah Ilaah oo

Boqor ah waxay bilaabatay wakhtiyadii nebi Samuu'eel, markii ay Ilaah u diideen inuu boqorkooda noqdo oo ay dalbadeen in loo siiyo boqor bini'aadan ah si ay ula ekaadaan quruumaha kale.

Markaasaa odayaashii reer binu Israa'iil oo dhammu way isu soo urureen, oo waxay u yimaadeen Samuu'eel Raamaah, oo waxay ku yidhaahdeen, Bal eeg, adigu waad gabowday, wiilashaaduna kuma socdaan jidadkaaga; haddaba noo samee boqor noo xukuma sida quruumaha kale oo dhan. Laakiinse hadalkii Samuu'eel wuu ka xumaaday markay yidhaahdeen, Na sii boqor noo xukuma. Markaasaa Samuu'eel Rabbiga baryay. Rabbiguna wuxuu Samuu'eel ku yidhi, Codka dadka ku maqal wax kasta oo ay kugu yidhaahdaan; waayo, adiga kuma ay diidin, laakiinse anigay i diideen inaan iyaga boqor u ahaado. Sida shuqulladii ay sameeyeen oo dhan tan iyo maalintii aan Masar ka soo bixiyey ilaa maantadan, oo ay igaga tageen oo ilaahyo kale ugu adeegeen, sidaas oo kalena adigay kugu sameeyaan. 1 Samuu'eel 8:4-8.

Israa'iilkii hore marnaba ma garan in ay Ilaah diideen, ama in damacoodii ay ku doonayeen boqor dhulka ah uu sii gaadhi doono heer ay Masiixa iskutallaabta ku qodbaan, oo Shayddaanna u doortaan boqorkooda. Caasinnimadoodu indhahooda way ka qarsoontay iyaga oo ay qariyeen fikradahooda is-xaq-siinta ah, iyagoo aaminsan in inkasta oo ay Ilaah diideen, ay weli ahaayeen dadka la doortay; waayo, sida ay u sababeeyeen, Ilaah weli wuu sii hayay adeeg quduus ah oo nebiyadeed, xataa Samuu'eel dabadeed.

Waxay si qaldan u fasirteen adeegga nebiyannimo ee nebiyada, iyagoo aaminsanaa in joogitaanka nebiyada Ilaah caddayn u yahay in ay yihiin dadka Ilaah doortay. Ma ay garan in ay Ilaah ka fogaadeen, iyo in nebiyadu ay doonayeen inay dib ugu hoggaamiyaan xagga Ilaah, waayo waxay u fasirteen hawlaha nebiyada inay daliil u yihiin hoggaaminta Ilaah. Tani waxay ahayd inkastoo ay si joogto ah u diideen dhammaan fariimihii nebiyada ee loo soo diray. Isla khiyaanadii ayaa ku timid Adventism-ka sannadkii 1863.

Adventismku waxay diidday dhaqdhaqaaqii la isu keenay iyada oo loo marayo adeegiddii William Miller, waxayna dooratay inay noqoto kaniisad si sharci ah loo diiwaangeliyey isla sannadkii ay diidday farriintii Muuse ee “todobada jeer,” sida uu u gudbiyey Eliiyaah (William Miller). Isla sannadkaas waxay soo saareen shax nebiyadeed oo been-abuur ah, taas oo aan mar dambe la akhriyi karin, isla markaana aan mar dambe “u hadli” karin sida ku qoran Xabaquuq 2, aayadda 3, waayo waxay u baahnayd warqad sharaxaad ah si loo fasirto. Shaxyadii Xabaquuq waxaa loo akhrisan karay sidii ay ahaayeen, sidaas darteedna way “u hadli” kareen.

Adventism-ku wuxuu diiday inuu sameeyo is-baaris kasta oo ku saabsan doorashadii ay sameeyeen sannadkii 1863, waayo ugu dambayntii waxay dhexdooda ku lahaayeen nebiyaddii, taasoo caddaynaysay inay yihiin dadka hadhay ee lagu aqoonsaday kitaabka Muujintii, kuwaas oo lahaa Ruuxa Waxsii sheegidda. Waxay muujiyeen isla ruuxii iyo dabecaddii reer binu Israa'iil hore, kacdoonkii bilaabmayna markii la diiday jawhartii ugu horraysay ee uu Miller helay, ugu dambayntiina wuxuu horseeday inay sidoo kale diidaan aqoonsigii Miller ee jawharta “kan joogtada ah.”

Israa'iilka casriga ahi waxay diidday fahamkii Miller ee “kan maalinlaha ah,” oo ah astaan u taagan Roomaankii jaahiliga ahaa, kaas oo isaguna ah astaan u taagan Shayddaanka, waxayna ku andacoodeen in “kan maalinlaha ah” uu yahay astaan Masiixa. Si kale haddii loo dhigo, Israa'iilka casriga ahi waxay dooratay inay aqbasho astaan Shayddaaneed inay noqoto astaan Masiixa. Sida ay Israa'iiltii qadiimiga ahayd u sheegatay inayan lahayn boqor aan Kaysar ahayn, oo ah wakiilka Roomaankii jaahiliga ahaa, kaas oo astaan u ah Shayddaanka.

Marka laga eego ku-dhaqanka nebinnimada, doorashadaasu waxay qasab ka dhigtay in Israa'iilka casriga ahi uu dib u qeexo cutubyada toddobaad, siddeedaad, iyo sagaalaa ee Daanyeel, kuwaas oo ahaa isla cutubyadii uu matalayey Webiga Ulaay, kana ahaa korodhkii aqoonta ee taariikhda Millerite-ka. Waxaa lagu khasbi lahaa inay beddelaan cutubyadaas, waayo cutubka siddeedaad wuxuu si toos ah saddex jeer u tixraacaa “tan joogtada ah.”

Iyadoo ku khasbanaaday taariikhda uu ku furmay muujintii Webiga Ulaay, reer Miller ma ay arki karin boqortooyooyin kale oo dunyawii ah ka hor soo laabashada Masiixa iyo aasaasidda boqortooyadiisa weligeed ah, sida lagu matalay Daanyeel cutubka labaad. Sidaas daraaddeed waxay boqortooyadii afraad ee Rooma ula dhaqmeen inay tahay hal boqortooyo oo leh laba muuqaal. Labadaas muuqaal waxaa si toos ah loogu matalay cutubyada toddobaad iyo siddeedaad ee Daanyeel. Daanyeel wuxuu caddeeyaa in muujintii uu ku helay cutubka siddeedaad loo fahmo iyadoo lala xidhiidhinayo muujintii cutubka toddobaad.

Sannaddii saddexaad ee boqornimadii Boqor Belshaasar ayaa waxaa ii muuqatay aniga, xataa aniga Daanyeel, riyo, taas dabadeed tii markii hore ii muuqatay. Daanyeel 8:1.

Riyadii “u muuqatay” Daanyeel “markii hore,” waxay ahayd riyadii cutubka toddobaad.

Sannaddii kowaad oo Belshaasar oo ahaa boqorkii Baabuloon, Daanyeel wuxuu ku riyooday riyo, oo waxaa madaxiisa ugu muuqday waxyiyo isagoo sariirtiisa ku jira; markaasuu riyadii qoray, oo sheegay dulucdii arrimaha. Daanyeel 7:1.

Labada aragti waxay matalaan laba dhinac oo ka mid ah boqortooyooyinka waxsii-sheegidda Kitaabka Quduuska ah oo markii ugu horraysay lagu metelay cutubka labaad ee Daanyeel. Afarta boqortooyo ee Baabuloon, Maadoo-Faaris, Giriig iyo Rooma ayaa lagu celiyey cutubka toddobaad, dabadeedna mar kale cutubka siddeedaad, hase yeeshee iyadoo la kala saarayo qaybaha siyaasadeed ee afarta boqortooyo iyo qaybaha diineed ee afarta boqortooyo. Daanyeel 7, boqortooyooyinka waxaa lagu metelay dugaag wax ugaadha, laakiin cutubka siddeedaad isla boqortooyooyinkaas waxaa lagu soo bandhigay xayawaannada meesha quduuska ah. Daanyeel wuxuu jeclaystay inuu fahmo aragtida cutubka toddobaad, oo Jibriil ayaa u yimid si uu ugu sharraxo.

Aniga Daanyeel, ruuxdaydii baa ku murugootay gudaha jidhkayga, oo riyoooyinkii madaxayguna way i dhabeen. Markaasaan u soo dhowaaday midkoodii meesha taagnaa, oo waxaan weyddiistay runta waxyaalahaan oo dhan. Sidaas daraaddeed ayuu ii sheegay, oo wuxuu i ogeysiiyey fasirka waxyaalahaas. Dugaagyadan waaweyn oo afar ahu waa afar boqor oo dhulka ka soo bixi doona. Laakiinse quduusiinta Kan ugu Sarreeya ayaa boqortooyada qaadan doona, oo weligoodba boqortooyada lahaan doona, haa, weligeed iyo weligeedba.

Daanyeel 7:15–18.

Daani'eel waxaa loo sheegay in afarta bahal ay ahaayeen afar boqortooyo oo dhulka ka jiri doona ilaa boqortooyada weligeed ah ee Ilaah la taago, taas oo waafaqsan Daani'eel cutubka labaad. Waxaa jiri lahaa afar boqortooyo oo dhulka ah oo ka horraynaya imaanshaha boqortooyada weligeed ah ee Ilaah, sida uu u matalay dhagixii buurta laga soo jaray oo dhulka oo dhan wada buuxiyey cutubka labaad.

Walaashii White waxay fahamkii Milleriyiinta ee afartaas boqortooyo gaadhsiisay meel aad uga durugsan fahamkii Milleriyiinta, markii ay ka hadashay bahalka dhulka ee Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad.

“Halkan waxaa lagu soo bandhigayaa astaan kale. Nebigu wuxuu leeyahay: ‘Waxaan arkay bahal kale oo dhulka ka soo baxaya; oo wuxuu lahaa laba geesood oo sida wan oo kale ah.’ Aayadda 11. Muuqaalka bahalkan iyo habka uu ku soo baxay labaduba waxay muujinayaan in quruunta uu matalayo ay ka duwan tahay kuwii lagu soo bandhigay astaamihii ka horreeyey. Boqortooyooyinkii waaweynaa ee dunida xukumay waxaa nebi Daani'eel loogu soo bandhigay sidii dugaag wax cuna, oo soo kacaya markay ‘afarta dabaylood ee samadu ku dirirayeen badda weyn dusheedii.’ Daani'eel 7:2. Muujintii toddoba iyo tobnaad malaa'ig baa sharraxday in biyuhu u taagan yihiin ‘dadyow, iyo dad badan, iyo quruumo, iyo afaf.’ Muujintii 17:15. Dabayluhu waa astaan colaadeed. Afarta dabaylood ee samadu iyagoo ku diriraya badda weyn waxay matalaan muuqaalladii argagaxa lahaa ee qabsasho iyo kacdoon kuwaas oo ay boqortooyooyinku ku gaadheen awood.” Khilaafkii Weynaa, 439.

Bahalladu waa astaamo u taagan qabsashooyinkii la fuliyey intii ay boqortooyooyinku awoodda qabsanayeen. Bahal ugaadh ah, si nebiyad ahaan ah, wuxuu metelaa awoodda siyaasadeed, dhaqaale, iyo ciidan ee boqortooyo. Isla boqortooyooyinkii lagu metelay Daanyeel cutubka labaad iyo toddobaad, ayaa sidoo kale lagu metelay cutubka siddeedaad, laakiin halkaas dhammaantood waxaa lala xiriiriyey waxyaalo laga soo qaatay meesha quduuska ah ee Ilaah, sidaas darteedna waxay metelaan curiyaha diineed ee boqortooyooyinkaas, waayo dhammaantood waxay ahaayeen midow kaniisad iyo Dawlad.

Sannaddii saddexaad ee boqornimadii Boqor Belshaasar ayaa waxaa ii muuqday aniga, xataa aniga Daanyeel, riyo, tan ka dambaysay tii markii hore ii muuqatay. Oo waxaan wax ku arkay riyo; waxaana dhacday, markaan arkay, inaan joogay Shuushan oo ku taal qasriga, kaas oo ku yaal gobolkii Ceelaam; oo waxaan wax ku arkay riyo, aniguna waxaan joogay webiga Ulaay agtiisa. Markaasaan indhahayga kor u qaaday, oo wax arkay, oo bal eeg, webiga hortiisa waxaa taagnaa wan laba gees leh; labada geesna way dheeraayeen; laakiinse mid baa ka dheeraa kan kale, oo kii dheeraa ayaa dambeba soo baxay. Waxaan arkay wankii oo xagga galbeed u riixaya, iyo xagga woqooyi, iyo xagga koonfureed; sidaas daraaddeedna dugaag keliya ma hor istaagi karin, mana jirin mid gacantiisa ka samatabbixin kari lahaa; laakiinse wuxuu yeelay siduu doonayay, wuuna weynaaday. Oo intaan ka fiirsanayay, bal eeg, waxaa xagga galbeed ka yimid orgi dhaddig la' oo dul maraya oogada dhulka oo dhan, mana taabanayn dhulka; orgiguna wuxuu indhihiisa dhexdooda ku lahaa gees weyn oo caan ah. Oo wuxuu u yimid wankii labada gees lahaa, kan aan ku arkay isagoo webiga hortiisa taagan, oo wuxuu ugu orday

xanaaqii xooggiisa. Oo waxaan arkay isaga oo wankii ku soo dhowaaday, wuuna ka cadhooday, oo wankii ayuu ku dhuftay, labadiisii geesna wuu jebiyey; mana jirin xoog uu wankii isaga hor istaago, laakiinse dhulka ayuu ku tuuray, wuuna ku tuntay; mana jirin mid wankii gacantiisa ka samatabbixin kari lahaa. Sidaas daraaddeed orgigii aad buu u weynaaday; oo markuu xoogaystay, geeskii weynaa waa jabay; meeshiisiina waxaa ka soo baxay afar gees oo waaweyn oo ku jeeda afarta dabaylood ee samada. Daanyeel 8:1–8.

Cutubka siddeedaad wuxuu ku bilaabmaa isagoo Daanyeel xaqiijinayo in uu markaas ku nool yahay taariikhda boqortooyadii ugu horraysay ee waxsii-sheegidda Kitaabka Quduuska ah (Baabuloon), hase yeeshee araggiisu ma muujinayo astaan kasta oo loo matali lahaa Baabuloon, waayo wuxuu ka bilaabmaa wankii matalayey boqortooyadii labaad ee dhulka, tan reer Maadooy iyo Faaris. Maqnaanshaha astaan u ah Baabuloon waa ula kac, maxaa yeelay dabeecad asaasi ah oo Baabuloon leedahay ayaa ah inay matasho boqortooyo la qaado, dabadeedna dib loo soo celiyo, sida lagu matalay “toddobadii wakhti” ee Nebukadnesar uu u noolaa sida dugaag. Intii lagu jiray “toddobadaas wakhti” cunsur ka mid ah Baabuloon ruuxiga ah (baabanimada), ayaa la matalaa, waayo baabanimadu waa boqortooyadii la illoobay toddobaatan sannadood oo astaan ah, muddadaas oo ay lahayd dhaawac dhimasho ah. Xaqiiqda ah in Daanyeel tilmaamayo inuu aragga helay “sannaddii saddexaad oo boqornimadii Boqor Belshaasaar,” waxay aqoonsanaysaa Baabuloon inay tahay boqortooyada ka horraysa boqortooyadii labaad ee reer Maadooy iyo Faaris, laakiin waxay xoogga saaraysaa Baabuloon inay tahay boqortooyada qarsoon, ama la illoobay, oo la illoobay intii lagu jiray maalmaha hal boqor.

Xayawaanka ku jira cutubka siddeedaad ma aha dugaag wax cuna; waa xayawaanadii loo adeegsan jiray allabari ahaan adeegga quduuska ah ee macbudka. Boqortooyada afraad waxaa lagu matalay “gees yar,” ee laguma matalin xayawaan; hase yeeshee geesuhu waxay qayb ka ahaayeen macbudka Ilaah, waayo meelo allabariyeedka ku yaallay macbudka Ilaah waxay lahaayeen geeso qayb ka ah naqshaddooda.

Afarta boqortooyo ee waxsii sheegidda laguma uu matalin Daanyeel oo keliya ereyo ka soo jeeda macbudka, ee qisada cutubkuna waxa ay ka kooban tahay erayo dhowr ah oo si toos ah uga soo farcamay adeegga macbudka Ilaah. Qisada ku jirta cutubka waxa lagu soo bandhigay ereyo Cibraani ah oo laga soo qaatay adeegga macbudka, hase yeeshee ficilka soo bandhigista qurbaanka ee adeegga macbudkana waxa lagu dhex dhisay qaab-dhismeedka cutubka. Xaqiiqda ah in Daanyeel si ula kac ah isugu xidhay cutubyada toddobaad iyo siddeedaad, waxay u saamaxaysaa kuwa doonaya inay arkaan in cutubka toddobaad uu aqoonsanayo farsamo-dawladeedka boqortooyooyinka waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah, halka cutubka siddeedaadna uu aqoonsanayo farsamo-kaniisadeedka boqortooyooyinka waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah.

Adventism waxaa lagu qasbay inay xaqiiqadan ku daboosho sheekooyin shaydaani ah, waayo aqoonsigan wuxuu muujinayaa in dahabkii Miller uu ahaa sida saxda ah ee Ilaah u qorsheeyey inay ahaadaan. Diidmada ay diideen fahamka Miller ee “kan maalinlaha ah,” waxaa loo metelayaa sidii dood ah in “Ilaah aanu lahayn wax faham ah,” maxaa yeelay waxay ku andacoonayaan in markii Ilaah uu qaab-dhismeedka siiyey Miller (iyada oo loo marayo adeegga malaa’igta quduuska ah), aanu sax ahayn.

Hubaal rorogiddinna waxyaalaha waxa loo tixgelin doonaa sida dhoobada dheryasameeyaha; waayo, ma shuqulku miyuu ka odhan doonaa kii sameeyey, Isagu ima uu samayn? Mise waxa la sameeyey miyuu ka odhan doonaa kii qaabeeyey, Isagu waxgarasho ma lahayn? Ishacyaah 29:16.

Qaab-dhismeedkii Miller wuxuu ahaa qaabkii nebiyadeed ee uu gartay oo uu adeegsaday; hase yeeshee laga bilaabo 1863, Adventism-ku wuxuu ku noqday adeegsiyadii fiqi ahaaneed ee Protestantism-ka riddaysan iyo Kaatooligga, si uu u qariyo jawharadihii riyadii Miller. Adventism-ku wuxuu aqbalay qaab-dhismeed been ah (waxii la sameeyey), si uu u diido shaqada, iyo weliba Kan sameeyey shaqada. Markay sidaas samaynayaan, waxay ku andacoonayaan in Kan sameeyey shaqada uusan lahayn garasho. Diidmada qaab-dhismeedkaas waxay ahayd, welina tahay, diidmo loo diiday korodhkii aqoonta ee la furfuray 1798. Kuwa diida korodhka aqoonta waxay diidaan shaqada iyo Kan sameeyey shaqada, oo marka loo eego Daanyeelna waxay ahaayeen “kuwa sharka leh.”

Kuwa badan baa la daahirin doonaa, oo caddaan laga dhigi doonaa, oo la tijaabin doonaa; laakiin kuwa sharka leh si shar leh bay u dhaqmi doonaan; oo kuwa sharka leh midkoodna ma garan doono; laakiin kuwa xigmadda leh way garan doonaan. Daanyeel 12:10.

“Kuwa sharka leh si shar leh bay u falayaan,” taasoo sidaas ku muujinaysa diidmo tartiib-tartiib u sii xoogaysanaysa oo runta ah. Diidmada kuwa sharka leh ee qaab-dhismeedka waa diidmo Ilaah loo diidayo, taas beddelkeedana Ilaah wuu diidaa kuwa sharka leh, sababta oo ah diidmada ay isku dayaan inay ku hirgeliyaan iyagoo adeegsanaya qaab-dhismeed been-abuur ah.

Dadkayguu aqoonla’aan bay ku halligmeen; maxaa yeelay, adigu aqoontii waad diidday, aniguna waan ku diidi doonaa si aanad iigu ahaan wadaad; maadaama aad illowday sharcigii Ilaahaaga, aniguna carruurtaadana waan illoobi doonaa. Hoosheeca 4:6.

Dadka Ilaah, oo ahaa “wadaaddadii” Ilaah laga bilaabo 1844 ilaa 1863, ayaa la diiday sababta oo ah waxay ka maqnaayeen “aqoontii” lagu kordhiyey adeegiddii William Miller. Waa muhiim in la tixgeliyo macnaha ku xeeran aayadda lixaad ee Hoosheeca, waayo macnahaasi wuxuu muujinayaa fallaagow sii kordhaysa oo ka dhan ah runta, taas oo lagu matalay “aqoonta.”

Maqla erayga Rabbiga, kuwiinna reer binu Israa’iilow; waayo, Rabbigu dacwo buu la leeyahay dadka dalka deggan, maxaa yeelay, dalka run lagama helo, naxariisna lagama helo, aqoonta Ilaahna lagama helo. Waxay ku faanaan dhaar been ah, iyo been, iyo dil, iyo xatooyo, iyo sino; wayna xadgudbeen, oo dhiig baa dhiig taabtay. Sidaas daraaddeed dalku wuu barooran doonaa, oo mid kasta oo dhex degganna wuu taag darnaan doonaa, iyaga iyo dugaagga duurka jooga, iyo haadka cirka; xataa kalluunka badduna waa la baabbi’in doonaa. Habase yeeshee yaan ninuna murmin, mid kalena yaanu canaan; waayo, dadkaagu waxay la mid yihiin kuwa wadaadka la murma. Sidaas daraaddeed adigu maalinta waad ku dhici doontaa, oo nebigiina habeenkii ayuu kula dhici doonaa, oo anna hooyadaa waan baabbi’in doonaa. Dadkaygu waxay u halligmeen aqoonla’aan aawadeed; maxaa yeelay, adigu aqoontii waad diidday, anna waan ku diidi doonaa, si aadan wadaad iigu ahaan; maxaa yeelay, sharcigii Ilaahaaga waad illowday, anna carruurtaadana waan illoobi doonaa. Sidii ay u bateen, ayay iigu dembaabeen; sidaas daraaddeed ammaantoodii ayaan ceeb ugu beddeli doonaa. Waxay cunaan dembiga dadkayga,

oo qalbigoodana waxay saaraan xumaantooda. Oo waxay ahaan doontaa, sida dadku yihiin, sidaas oo kale wadaadkuna ha ahaado; oo anna jidadkooda ayaan ku ciqaabi doonaa, falimahoodana waan uga abaalmarin doonaa. Waayo, way cuni doonaan, laakiinse ma dhergi doonaan; way sinaysan doonaan, laakiinse ma tarmi doonaan; maxaa yeelay, Rabbiga ayay dayaceen inay isaga dhegaystaan.

Sinada iyo khamriga iyo khamriga cusubba qalbiga way kaa qaadaan. Dadkaygu talo waxay weyddiistaan sanamyadooda alwaaxda ah, oo ushahooduna iyaga ayuu wax u sheegaa; waayo, ruuxa sinadu wuxuu ka dhigay inay ambadaan, oo waxay ka tageen Ilaahoodii iyagoo sinaysanaya. Waxay allabaryo ku bixiyaan buuraha dushooda, oo foonna waxay ku shidaan kuraha korkooda, geedaha qudhooda ah iyo kuwa beebelka ah iyo kuwa jaalaha ah hoostooda, maxaa yeelay, hooskoodu waa wanaagsan yahay; sidaas daraaddeed gabdhihinna way sinaysan doonaan, oo afooyinkiinnuna way sinoobi doonaan. Gabdhihinna ma aan ciqaabi doono markay sinaystaan, ama afooyinkiinna markay sinoobaan; waayo, iyaga qudhoo du way la gooni baxaan dhillooyinka, oo waxay allabaryo la bixiyaan naagaha sinada leh; sidaas daraaddeed dadka aan waxgaradka lahayni way dhici doonaan. In kastoo adigu, reer binu Israa'iilow, aad dhillaysato, haddana Yahuudah yuusan dembaabin; hana imanina Gilgaal, hana u kicina Beytaawen, hana ku dhaaranina, Rabbigu waa nool yahay. Waayo, reer binu Israa'iil dib bay u siibtaan sida qaalin dib u gaddoomta; haddaba Rabbigu wuxuu iyaga u daajin doonaa sida wan meel ballaadhan jooga. Efrayim wuxuu ku dheggan yahay sanamyada; iska daa. Cabbitaankoodu waa dhacay; had iyo goor way sinaysteen; taliyayaasheedu ceeb bay ku jecel yihiin, Iyagu ha bixiyeen. Dabayshu baalashooda ayay ku duubtay iyada, oo way ka xishoon doonaan allabaryadooda. Hooseeca 4:1–19.

Digniinta Hoosheeca waa in “Rabbigu muran buu la leeyahay dadka dalka deggan, maxaa yeelay dalka run kuma jirto, naxariisna kuma jirto, aqoonta Ilaahna kuma jirto.” Adventismku waa dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya. Maalinta uu ninka burushka boodhka sita galo qolka Miller, Adventismka, oo ay ku jiraan dadka, wadaaddada, iyo nebiyaduba, “kii aan wax garanaynin wuu dhici doonaa,” waayo, waxay “ku dhegganaan doonaan sanamyo.” Sanamyadoodu waa caqiidooyinkooda been-abuurka ah, oo lagu dhex tollay qaab-dhismeed been-abuur ah.

Kacdoonka uu u taagan yahay diidmada korodhka aqoontu waa sii-kordhid horusocod ah oo kacdoon ah, taas oo gaadha heer ah in wakhtigii imtixaankoodu ku dhammaado ku dhawaaqidda ah inay ku midoobeen caqiidooyinka been-abuurka ah ee laga xaaqay qolka Miller. Kacdoonkooda waxaa lagu matalayaa inay si joogto ah u sameeyaan sino ruuxi ah. Laga bilaabo 1863 ilaa xidhitaanka wakhtiga imtixaanka, si joogto ah ayay u kacdoonaan ilaa laga matagayo afka Rabbiga.

Kacdoonkii diidmada aqoonta waxaa lagu matalay iyaga oo “had iyo goor” sino samaynaya, in kastoo aanu ahayn isla erayga Cibraaniga, haddana macnuhu waa isku mid sida erayga Cibraaniga ah ee “tamid” oo macnihiisu yahay “joogto ah,” kaasi oo kitaabka Daanyeel lagu tarjumay “allabariga joogtada ah.”

Waxaannu sii wadi doonaa daraasaddeenna ku saabsan afarta boqortooyo ee wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah maqaalka xiga.

“Markaas waxaan arkay, marka la eego ‘Daily’-ga, in erayga ‘allabari’ lagu daray xigmadda aadanaha, oo uusan ka tirsanayn qoraalka; iyo in Rabbigu siiyey fahamka saxda ah ee arrintaas kuwii bixiyey qaylada saacadda xukunka. Markii midnimo jirtay, ka hor 1844, ku dhowaad dhammaantood waxay ku midoobeen fahamka saxda ah ee ‘Daily’-ga; laakiin tan iyo 1844, jahawareerka dhexdiisa, aragtiyo kale ayaa la qaatay, waxaana ka dhashay gudcur iyo jahawareer.” Review and Herald, November 1, 1850.